

Praktiska Sverige AB
epost@praktiska.se
556257-5786

2023-05-30
1 (19)
Dnr SI 2023:1367

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Praktiska Gymnasiet Stockholm Liljeholmen inom
enskild huvudman Praktiska Sverige AB i
Stockholms kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Praktiska Gymnasiet Stockholm Liljeholmen avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Praktiska Gymnasiet Stockholm Liljeholmen i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr jämställdhetsarbetet på skolan samt följer upp att skolans jämställdhetsuppdrag finns med i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **4 dec 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:1367) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområde finns.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn utifrån en bred uppföljning skaffar sig en god nulägesbild av skolan vilken ligger till grund för relevanta utvecklingsåtgärder och resursförändringar. Rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka och försäkras sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Rektorn ser även till att skolans arbets- och förhållningssätt tydliggörs och att obehöriga lärare ges en introduktion. Granskningen visar

emellertid att rektorn inte ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn utifrån ett brett underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolan. Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn och lärarna framgår att rektorn följer upp och analyserar kunskaps- och värdegrundsresultaten tillsammans med den pedagogiska personalen flera gånger per termin samt gör en sammanfattande analys vid läsårets slut. Samtliga pedagoger deltar varje vecka i analysarbetet i arbetslagen i samband med måluppfyllelsedokumentmöten (MUD-möten) då elevernas kunskapsutveckling följs upp på individ- och gruppnivå. Vid fyra särskilda analysmöten under läsåret tar skolledningen fram underlag och frågeställningar som fokuserar på olika resultat och delar i skolans utvecklingsarbete vilka lärarna och elevhälsan diskuterar gemensamt. Det som framkommer vid dessa diskussioner utgör grunden för den sammantagna analysen av skolans resultat och utvecklingsarbete. Kunskapsresultaten följs upp utifrån bland annat betyg, nationella provresultat och bedömningar av elevernas kunskaper inom olika undervisningsområden med hänsyn till exempelvis kurser, program samt jämfört med tidigare år och jämförbara skolor. Det framgår vidare att rektorn följer upp undervisningen bland annat genom lektionsobservationer hos samtliga lärare en gång per läsår och genom särskilda undervisningsutvärderingar en gång per termin. Vid utvärderingarna får alla elever besvara enkäter om den undervisning som respektive lärare bedriver. Utifrån undersökningen får all personal ta del av sina enskilda resultat för att reflektera över sin egen undervisning och vad de kan utveckla. Rektor gör även en sammanställning av undervisningen som helhet på skolan som hen diskuterar tillsammans med lärarna och använder som underlag för gemensamt lärande. Rektorn följer särskilt upp värdegrundsarbetet och att det integreras i undervisningen via elevenkäter och samtal med lärare, elevhälsa samt elever. Medarbetsamtalen används också som ett tillfälle för rektorn att följa upp undervisningens kvalitet. Undervisningens arbetsplatsförlagda lärande (APL) följs upp genom att yrkeslärarna gör besök på praktikplatserna och genomför trepartssamtal med elever och handledare. Eleverna skriver även digital loggbok som yrkeslärarna tar del av. Rektor har kontinuerliga avstämningar med yrkeslärarna för att följa upp elevernas APL.

Granskningen visar att rektorn utifrån sin uppföljning och analys genomför relevanta utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas för att möta identifierade behov. Rektorn har utifrån den samlade analysen beslutat att fokusera skolans utvecklingsarbete till områdena APL, främjande elevhälsoarbete samt undervisning inom vilka skolan arbetar med olika insatser. Då hälften av elevernas undervisningstid på yrkesprogrammen är förlagd till APL samt att tillgången till praktikplatser påverkas

av många faktorer inom branscherna beskriver rektorn hur skolan ständigt behöver arbeta med att säkerställa APL-platser med hög kvalitet till samtliga elever. Skolan arbetar därför aktivt med att få fler handledare att genomgå handledarutbildning samt förbättra kommunikationsvägarna med praktikplatserna och öka branschernas deltagande i lokala programråd. Vad gäller det främjande elevhälsoarbetet har rektorn identifierat ett behov att förbättra elevers välmående och närvaro i skolan, vilket beskrivs närmare längre fram i beslutet. Vad gäller undervisningen driver rektor ett arbete för att skapa en mer likvärdig undervisning utifrån att personalgruppen är blandad med både yrkeslärare och lärare för gymnasiegemensamma ämnen. Rektor beskriver att flera yrkeslärare kommer direkt från branscherna utan tidigare erfarenhet att undervisa samtidigt som lärare i de gymnasiegemensamma ämnena inte har samma kunskap om branscherna. Skolan har därför arbetat med olika insatser för att stödja en likvärdig undervisning. Till exempel gällande lektionsstruktur, generella anpassningar i klassrummet och undervisningsmetoder kopplade till exempelvis relationellt ledarskap. Skolan har även inlett ett arbete med kollegiala lektionsobservationer i syfte att bättre lära känna programmets respektive karaktär samt möjliggöra för lärarna att utbyta erfarenheter kring undervisningen. Av intervjuerna med rektorn och den pedagogiska personalen framgår att resursfördelningen inför varje läsår utgår från den samlade analysen av skolans resultat och kontinuerligt ses över och förändras om det uppstår behov. Rektorn har en tät dialog med lärarna om vilka behov som finns och elevhälso-teamets möten är ett viktigt underlag för resursfördelningen. Inför varje läsår går rektorn tillsammans med elevhälsan igenom all den dokumentation som de har tillgång till om eleverna från tidigare skolor och genomför samtal med elever och vårdnadshavare för att komplettera bilden av elevernas eventuella behov. Rektor ger också exempel på hur hen satt in insatser till enskilda elever utifrån de behov som uppmärksammats i samband med den löpande uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling, såsom generell och ämnesanpassad stöd-tid som bemannas av speciallärare och specialpedagog. Rektor har även med utgångspunkt i uppföljningarna omfördelat personal till vissa klasser med lägre studiero för att stötta undervisningen på grupp- och individnivå.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn ger goda förutsättningar för kollegial samverkan samt försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som leder till utveckling av undervisningen. Det framgår av inkommen dokumentation samt intervjuer med rektorn och den pedagogiska personalen att rektorn har organiserat flera forum för samverkan mellan lärarna och med elevhälsan. Lärarna har varje vecka gemensam mötestid i arbetslag och ämnesvis för att diskutera drifts- och utvecklingsfrågor. Elevhälsans funkt-

ioner ingår tillsammans med lärarna i de olika arbetslagen och deltar i mötena. Elevhälsan har en löpande dialog med lärarna och ger handledning i hur lärarna kan planera och anpassa undervisningen utifrån de behov som finns hos eleverna. Rektor följer upp och leder elevhälsans arbete och samverkan med lärarna via möten med elevhälsoteamet varje vecka. Rektorn leder samt följer upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen via bland annat löpande avstämningar med arbetslagsledarna, lektionsobservationer samt genom medarbetarsamtal.

Granskningen visar även att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och att obehöriga lärare ges en introduktion. Enligt intervjuerna med rektorn och den pedagogiska personalen framgår att ett viktigt fokus vid gemensamma möten är att få en samstämmighet kring vilka arbetssätt och rutiner som gäller på skolan. Lärarna har exempelvis gemensamma arbetssätt kring hur de arbetar med att starta lektionerna, hur de arbetar kring elevers frånvaro och arbetar utifrån ordningsreglerna. Nyanställda och obehöriga lärare ges introduktion om hur arbetet på skolan fungerar och rektor utser kollegor för att stötta och introducera kring gemensamma arbetssätt på skolan. Rektorn har organiserat för att obehöriga lärare samverkar med och får stöd av behöriga lärare eller någon av skolledarna. Alla yrkeslärare på skolan genomgår också en utbildning som huvudmannen organiserar och som tar upp planering och genomförande av undervisningen samt bedömning och betygssättning.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas. Av inkommen dokumentation samt i intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsopersonalen framgår att rektorn inte leder något medvetet och systematiskt jämställdhetsarbete på skolan i syfte att se till att eleverna oavsett kön ges samma förutsättningar i utbildningen. Det framgår även att skolan vid tidigare uppföljning och analys av kunskapsresultaten inte jämfört resultaten utifrån kön. Flera lärare ger emellertid exempel på hur de för diskussioner kring könsnormer med eleverna inom ramen för sitt ämne. Rektor uppger att det på flera av programmen nästan uteslutande går kvinnor eller män och att skolan arbetar med att styra sitt grafiska material för att bryta traditionell porträttering av yrkena samt vända sig särskilt till de underrepresenterade könen för de olika programmen vid exempelvis öppet hus och gymnasiemässan. Rektor säger också att de via olika branschmaterial försökt sprida kunskap om hur man kan ta upp och arbeta med jämställdhet bland yrkeslärare och påverka APL-platser men sett behov av att utveckla materialet för att bli mer användbart i undervisningen. Det framgår vidare att lärarna diskuterat och tagit stöd av RFSU utifrån skrivningarna i den nya läroplanen som berör jämställdhetsområdet. Det förs dock inte gemensamma diskussioner eller finns någon plan för hur man på skolan ska

jobba med jämställdhet. Även av intervju med elevhälsopersonalen framgår att de ser behov av att på skolan utveckla ett mer medvetet och systematiskt jämställdhetsarbete på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr jämställdhetsarbetet på skolan samt följer upp att skolans jämställdhetsuppdrag finns med i undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att även om rektorn följer upp vissa skillnader ifråga om kön i resultaten saknas ett strategiskt, medvetet och systematiskt jämställdhetsarbete som leds av rektorn.

I enlighet med 1 kap. 5§ skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som mänskolinivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Enligt läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska också verka för att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet. Oavsett om utbildningen är förlagd till en arbetsplats eller äger rum i skolan ska den präglas av ett jämställdhetsperspektiv.¹ Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att utbildningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och att den organiseras så att den ger utrymme för eleverna att mötas och arbeta tillsammans oberoende av könstillhörighet.²

¹ 1 Lgy 22, 1 Skolans värdegrund och uppgifter

² Lgy 22, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna diskuterar och planerar för hur de gemensamt kan arbeta med jämställdhet på skolan. Ett sådant strategiskt arbete kan exempelvis innefatta att rektorn i medarbetarsamtal har frågor om hur lärarna beaktar jämställdhetsaspekten i undervisningen eller att eller gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen utformas. Rektorn kan också ha med jämställdhet som en aspekt när hen gör lektionsobservationer. Rektorn bör även följa upp att de möjligheter som finns för att undervisa om jämställdhet inom ramen för kursplanernas centrala innehåll tas tillvara och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden. För att detta ska fungera behöver rektorn ta ansvar för att lärarna har och utvecklar sin kunskap om vad jämställdhet innebär. För att jämställdhetsarbetet ska fungera väl behöver rektorn också ta ansvar för att tydliggöra vikten av att detta arbete bedrivs, säkerställa att förutsättningar finns för samverkan och gemensamma diskussioner kring jämställdhet samt följa upp det arbete som bedrivs på området.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr22, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och mål tydliggörs. Undervisningen är mestadels varierad och lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgifterna och kan bibehålla sitt engagemang. Vidare arbetar lärarna medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Granskningen visar även att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana eleverna efter deras förutsättningar och behov. Eleverna ges möjlighet att på olika sätt reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. Vidare visar granskningen att lärarna använder olika metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna samt att lärarna låter elevernas synpunkter påverka undervisningens genomförande.

Målfokus, variation och lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där mål och syfte tydliggörs. Av det sammantagna underlaget framgår att undervisningen har en gemensam tydlig struktur. Av intervju med lärarna och lektionsobservationerna framgår att lektionerna inleds med att läraren håller en genomgång och berättar vad eleverna ska göra under lektionen och hur det knyter an till lärandemål, aktuellt arbetsområde eller det eleverna tidigare arbetat med inom ämnet. På hälften av de observerade lektionerna tydliggör läraren även vad som är syftet med lektionens innehåll kopplat till läroplanen och i lärarintervjuerna uppger lärarna att de särskilt tydliggör undervisningens syfte i början av ett nytt arbetsområde.

Granskningen visar vidare att undervisningen mestadels är varierad. Det framgår av intervjuerna samt lektionsobservationerna att lärarna arbetar på flera sätt för att variera undervisningen. Exempelvis arbetar lärarna medvetet för att se till att lektionerna innehåller olika moment, såsom lärarledd genomgång, enskilt arbete med uppgifter, gruppdiskussioner eller praktiska övningar. Eleverna säger emellertid att det är olika mellan lärare i vilken utsträckning de får arbeta på olika sätt och med olika saker under lektionerna och att vissa lektioner kan bli mer enformiga. Lärarna beskriver hur de många gånger behöver planera undervisningen så att eleverna återkommande och under längre tid kan arbeta med vissa uppgifter eftersom eleverna ofta behöver längre tid på sig när de exempelvis ska skriva och bearbeta omfattande texter. Lärarna säger att detta kan uppfattas som enformigt för eleverna, men att lärarna medvetet arbetar med att hålla kortare genomgångar och bryta av med elevaktiviteter, dela upp undervisningen i olika delmoment, blanda muntliga och skriftliga uppgifter samt arbeta med fältuppgifter där teori och praktik kan blandas. Rektor och elevhälsan beskriver även att skolan gjort vissa gemensamma insatser för att öka variationen i undervisningen. Exempelvis har skolledningen hållit workshops kring variation i undervisningen och elevhälsan har genomfört handledning till enskilda pedagoger kring hur de kan lägga upp undervisningen. Rektor uppger att skolan fortsatt behöver arbeta för att variera undervisningen, särskilt på de teoretiska lektionspassen i yrkesämnena, vilket Skolinspektionen ser positivt på.

Granskningen visar även att lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgifterna och kan bibehålla sitt engagemang. Av intervjuerna och observationerna framgår att lärarna ger eleverna stöd under lektionerna och hjälper dem att komma vidare med uppgifterna. Lärarna beskriver hur de stöttar eleverna i skolarbetet genom att till exempel ställa vägledande frågor, hjälpa dem att hitta strategier för hur de kan komma vidare med uppgifter samt direkt efter genomgångarna eller när elever fastar med

uppgifter sitta enskilt med dem för att förtydliga instruktioner och förklara. Flera lärare jobbar även med bildstöd, med att sätta upp kortare delmål och checklistor för eleverna samt med skrivmallar och begreppslistor. I vissa delar av undervisningen används tvåläraarsystem för att dela upp klassen i mindre grupper och kunna ge stöd snabbare. Eleverna har även tillgång till digitala läs- och skrivhjälpmedel och i alla klassrum finns stresshjälpmedel som timer, skärmar och hörselkåpor. Under de observerade lektionerna när eleverna arbetar med uppgifter går lärarna runt till både elever som räcker upp handen och till elever som inte gör det, för att svara på elevernas frågor och ställa följdfrågor om hur eleverna tänker eller ge tips och stöd på hur de kan komma vidare.

Stimulans och utmaningar

Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Av intervjuerna framgår att lärarna arbetar på flera sätt med att uppmuntra eleverna och stärka deras tro på att de kan lära sig och utvecklas. Exempelvis arbetar lärarna kontinuerligt med att ge eleverna återkoppling, visa på deras utveckling i olika ämnen och med att uppmuntra eleverna att gå vidare i uppgifterna för att nå de högre betygsstegen. Vidare beskriver lärarna att de försöker stärka elevernas motivation genom att utgå från elevernas intressen i undervisningen samt genom att arbeta med sitt relationella ledarskap och löpande föra samtal med eleverna för att visa att de bryr sig och få dem att känna sig sedda. Under de observerade lektionerna ger lärarna löpande positiv bekräftelse till eleverna när de svarar på frågor från läraren eller när eleverna kommer vidare i arbetsuppgifterna. Skolan arbetar även med ämnesöverskridande undervisning inom matematik, så kallad praktisk matematik, där eleverna ges matematikundervisning anpassad utifrån deras respektive yrkesinriktning som ett sätt att stimulera och motivera i ämnet. Lärare säger i intervju att det inte förekommer några andra sådana ämnesövergripande samarbeten, men att det hade varit önskvärt om tiden för planering av sådana hade funnits.

Granskningen visar vidare att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana eleverna efter deras förutsättningar och behov. Det framgår av intervjuer med lärarna och rektorn att lärarna differentierar undervisningen genom att se till att det finns olika nivåer i arbetsuppgifterna och som utmanar eleverna där de befinner sig. Lärarna ger också exempel på hur eleverna som blir klara snabbt med uppgifter får gå vidare med fördjupningsuppgifter eller får tips på hur de kan arbeta vidare med texter för att öka kvaliteten. På de observerade lektionerna arbetar eleverna med uppgifter som i flera fall kan genomföras med olika svårighetsgrad och på de flesta av lektionerna finns möjlighet för elever som blir klara att arbeta med extrauppgifter. Speciallärare och specialpedagog har en tydlig roll i att handleda lärarna enskilt och i samband

med MUD-mötena i hur de kan anpassa undervisningen utifrån elevernas behov på individ- och på gruppnivå. Vad gäller APL framgår att lärarna anpassar elevernas placering utifrån deras behov och egna önskemål. Lärarna besöker elevernas APL-platser minst en gång i månaden och samarbetar med elevernas handledare kring elevernas behov av stöd och anpassningar.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att lärare använder olika metoder för att ge eleverna möjlighet att reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. I intervjuerna och på lektionsobservationerna framkommer flera exempel på hur lärarna arbetar för att ge eleverna möjlighet att reflektera och få syn på sitt eget lärande. Lärare beskriver att de efter enskilda lektioner eller efter avslutade arbetsområden ger eleverna möjlighet att reflektera utifrån exempelvis vad de lärt sig och hur de upplevt undervisningen samt kritiskt resonera kring hur de valt att utföra praktiska moment. Av intervjuerna med lärare samt de observerade lektionerna framgår också att undervisningen innehåller övningar och diskussionsuppgifter där det finns möjlighet för eleverna att resonera utifrån frågeställningar utan givet svar och över sitt eget lärande. Exempelvis får eleverna under en av de observerade lektionerna diskutera skillnader mellan formellt och informellt språk. På en annan lektion får eleverna resonera om vad olika uttryck och begrepp på engelska innebär och ge exempel på i vilka sammanhang de kan användas. Utöver de reflektionsmöjligheter som ges i olika undervisningssituationer lyfts även utvecklingssamtal, mentorstiden och löpande enskilda samtal med eleverna som tillfällen då eleverna reflekterar över sitt lärande och vad de behöver utveckla.

Vidare visar granskningen att lärarna använder olika metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna samt att lärarna låter elevernas synpunkter påverka undervisningens genomförande. Av intervjuerna framgår att eleverna görs delaktiga bland annat genom att de får välja mellan olika arbetsuppgifter, arbetssätt och examinationsformer. Det framgår dock, av intervjuerna och skolans egna enkätundersökningar, att eleverna generellt upplever sin möjlighet till inflytande något mer begränsad än den bild lärarna ger. Rektor uppger att skolan uppmärksammat detta och att lärarna fortsatt behöver förtydliga för eleverna när de görs delaktiga och vad inflytande innebär. Rektor berättar att det är en gemensam struktur på skolan att lärarna ska avsluta lektionerna med att utvärdera och summera undervisningen tillsammans med eleverna, men att lärarna genomför utvärdering på olika sätt och i olika utsträckning. Lärarna berättar att de efter att arbetsområden eller kortare moment avslutats genomför utvärderingar på olika sätt. Vid utvärdering ställer lärarna frågor till eleverna om exempelvis vad de tyckt om undervisningen och om något i undervis-

ningen kunde gjorts annorlunda. Även elevrådstiden och mentorstiden samt treparts-samtalen i samband med APL används för att inhämta elevernas synpunkter på undervisningen. Utöver den löpande utvärderingen av undervisningen genomförs även två gånger om året så kallade undervisningsutvärderingar där alla elever i en enkät besvarar frågor om enskilda lärares undervisning. Lärarna beskriver vidare att elevernas utvärdering samt deras synpunkter och önskemål på undervisningen är ett underlag i den fortsatta planeringen av undervisningen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett samlat arbete för att skapa och bibehålla studiero. Granskningen visar även att skolan systematiskt tar reda på elevernas upplevelse av trygghet och arbetar såväl förebyggande som främjande och åtgärdande för att säkerställa elevernas trygghet.

Skolans arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete på skolan för att skapa och bibehålla studiero. Det framgår av intervjuerna att lärarna har ett gemensamt förhållningssätt för att skapa en lugn miljö och att de under mötestid i kollegiet återkommande diskuterar gemensamma arbetssätt. Lärarna diskuterar och tar stöd av varandra inom kollegiet, av elevhälsan och av rektorerna för att främja och förebygga studiero samt för diskussioner om vilka åtgärder som kan vidtas när ordningen störs. Det främjande arbetet är bland annat inriktat mot att arbeta med gemensamma strukturer för lektionerna och gemensamma ordningsregler för vad som gäller på skolan samt under lektionerna. Lärarna arbetar även med att ge eleverna bestämda platser i klassrummen samt att samla in mobiltelefoner och annat som kan störa undervisningen innan varje

lektion i enlighet med skolans regler. Eleverna har gjorts delaktiga i att ta fram reglerna genom att diskutera dem och lämna synpunkter. Det framgår vidare att eleverna under mentorstiden återkommande diskuterar hur de ska förhålla sig och medverka till studiero samt att de tre första veckorna på utbildningen läggs på introduktion för eleverna, där fokus är studiero och olika typer av värderingsövningar.

Av intervjuerna med lärarna och de observerade lektionerna framgår att lärarna säger till elever när de stör undervisningen och påminner dem om att behålla uppmärksamheten på undervisningen samt hänvisar till de gemensamma ordningsreglerna. Skolan har även en gemensam konsekvenstrappa som används vid behov. Elevernas upplevelse av studiero kartläggs via enkäter till samtliga elever årligen samt via samtal med eleverna i samband med exempelvis mentorstiden. Rektorn har med utgångspunkt i kartläggningarna samt i dialog med lärarna vidtagit åtgärder för att förbättra studieron. Exempelvis har rektorn när studieron varit sämre tagit samtal med elever och vårdnadshavare, grupperat eller placerat om elever samt gjort vissa förändringar för att dubbelbemanna lektioner där det behövts. Elevhälsans funktioner arbetar särskilt med att stötta lärare och elever i de klasser där studieron är lägre, exempelvis genom att finnas med som extra stöd under lektioner och se till att eleverna snabbt får den hjälp de behöver. Det framgår visserligen av intervjuerna att studieron i vissa elevgrupper emellanåt är sämre, men skolans egen uppföljning visar att studieron i de flesta grupperna är god och att de insatser som skolan vidtar förbättrar miljön.

Skolans arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att skolan systematiskt kartlägger elevernas upplevelse av trygghet och vidtar ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa en trygg skolmiljö. Det framgår av inskickad dokumentation och intervjuerna att elevernas upplevelse av tryggheten på skolan och APL kartläggs genom elevenkäter och genom samtal med elever exempelvis vid hälsosamtalen och trepartssamtalen utifrån APL. Utifrån kartläggningarna identifieras elever som har behov av vidare enskilda insatser såsom samtalsstöd med kurator och elevhälsan för löpande samtal med lärarna om hur de kan stötta och underlätta för eleverna i undervisningen. Exempelvis har skolan förenklat för vissa elever att utifrån sin personliga situation kunna signalera till lärare med gula och röda kort om de behöver ta en paus eller lämna undervisningen. Skolans personal konstaterar utifrån sin kännedom om eleverna att psykisk ohälsa är vanligt förekommande och att många elever har dåliga erfarenheter från tidigare skolgång med frånvaroproblematik. Rektor har därför utökat bemanningen inom elevhälsan samt anställt en elevvärd och en socialpedagog med ett särskilt uppdrag att arbeta relationellt gentemot eleverna. I elevvärdens uppdrag ingår även att ringa hem till de elever som inte kommer till skolan för att ta reda på vilka orsaker som kan ligga bakom och kunna arbeta tillsammans

med övrig personal för elevernas närvaro. Skolan har även inlett ett arbete med så kallad Trygg bas som ett sätt att mäta huruvida elever känner att det finns vuxna på skolan de kan vända sig till. Utifrån mätningarna har elevhälsans funktioner ökat sin närvaro i vissa klasser där det varit oroligt och skapat kontakt med de elever som saknade trygga relationer till vuxna på skolan. I senare mätningar framgår att de elever som varit otrygga nu känner sig trygga. Elevhälsan uppger att det utifrån arbetet med Trygg bas är tydligt att vissa lärare i större utsträckning än andra skapar trygga relationer med eleverna. Nästa steg i arbetet är därför att genom kollegialt utbyte utveckla lärarnas mentorskap och ta tillvara identifierade framgångsfaktorer. Skolans personal arbetar även aktivt med att röra sig i skolans utrymmen för att etablera relationer med eleverna och samtidigt stämna av hur de mår.

Vidare visar granskningen att det finns ett gemensamt förhållningssätt på skolan för att främja en trygg skolmiljö för eleverna. Förutom att skolans personal arbetar aktivt med att etablera relationer med eleverna genomför skolan insatser såsom elevcafé, gemensam frukost för eleverna varje morgon, pedagogiska luncher samt relationsskapande aktiviteter mellan elever och mellan elever och lärare exempelvis introduktionsdagar, klassens dag och flera idrottsevenemang. Varje vecka ordnas även den så kallade "grubbelklubben" dit elever kan komma och samtala utifrån olika frågeställningar som rör trivsel och relationer. Till de främjande och förebyggande insatserna hör också skolans gemensamma ordningsregler samt ett arbete med elevambassadörer som har särskilda uppdrag för att bidra till att skapa goda relationer på skolan.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektor följer upp och analyserar betyg och resultaten på de nationella proven i syfte att

identifiera eventuella avvikelser samt söker förklaringar till avvikelserna i dialog med lärarna. Granskningen visar vidare att rektorn ger lärarna förutsättningar och ser till att de regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar sin bedömning och betygssättning samt använder olika metoder i arbetet.

Analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar betyg och resultaten på de nationella proven i syfte att identifiera eventuella avvikelser samt söker förklaringar till avvikelserna i dialog med lärarna. Rektorn beskriver i intervjun och i inkommen dokumentation att hen analyserar betygen och gör jämförelser mellan exempelvis kurser, program och över tid i syfte att identifiera eventuella avvikelser. Rektorn går även in kontinuerligt i skolans digitala plattform för att följa upp lärarnas bedömningsmatriser och underlaget för betygssättning för respektive elev. Vidare jämför och analyserar rektorn resultat på de nationella proven och elevernas kursbetyg. Skolverkets officiella statistik för det senast avslutade läsåret vad gäller andel elever med lägre, lika eller högre kursbetyg jämfört med provbetyg på de nationella proven visar på vissa avvikelser. I matematik och svenska sätts i flera fall ett högre kursbetyg jämfört med provbetyg. Av intervjuerna med rektorn och lärarna samt inkommen dokumentation framgår att rektorn identifierat avvikelserna och sökt förklaringar till dessa i dialog med lärarna. Rektor uppger att berörda lärare kunnat visa på tydliga resonemang som grund för betygssättningen för varje elev och att eleverna vid andra tillfällen visat att de har kunskaper som motsvarar kursbetygen. Lärarna och rektorn beskriver att eleverna många gånger lyckats bättre i den ordinarie undervisningen än vid det nationella provet utifrån att provsituationen är väldigt laddad för flera elever. Flera av skolans elever har anpassningar i den ordinarie undervisningen som inte är tillåtna i provsituationen. Flera elever har också tidigare erfarenheter av skolmisslyckanden som påverkar deras självförtroende i provsituationen.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar för och ser till att de regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar sin bedömning och betygssättning tillsammans samt använder olika metoder i arbetet. Av intervjuer med lärarna och rektorn samt inkommen dokumentation framgår att rektorn har schemalagt mötestid för lärarna att regelbundet diskutera bedömning och betygssättning med ämneskollegor och arbetslagskollegor. Rektorn följer upp lärarnas arbete vid dessa tillfällen genom samtal med arbetslagsledarna och genom att ibland själv delta vid dessa möten. I syfte att skapa en likvärdighet i kollegiet kring bedömningar arbetar skolan med gemensamma be-

dömningsmatriser för dokumentation av elevernas kunskaper. Rektor har även regelbundna möten med samtliga yrkeslärare då frågor som rör bedömning och betygssättning tas upp, så som exempelvis hur elevernas APL ska bedömas vid betygssättning. Som nämnts tidigare i beslutet genomgår också yrkeslärarna på skolan en utbildning som huvudmannen organiserar och som tar upp bedömning och betygssättning. Vidare ser rektorn till att lärarna använder olika metoder och verktyg för likvärdig bedömning och betygssättning, såsom Skolverkets bedömningsstöd samt checklistor för vilka kunskaper eleverna ska utveckla och visa på inom yrkesämnena. Det framgår även att rektorn organiserar för sambedömning utifrån de nationella proven tillsammans med en annan skola. Vid dessa tillfällen deltar samtliga lärare som undervisar i ämnena med nationella prov. Vid rättning av identifieras proven för att ytterligare stödja en likvärdig bedömning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

2023-05-29

X Anna Sundman Marknäs

Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

2023-05-30

X Matilda Liljeberg

Matilda Liljeberg

Utredare

Signerat av: Matilda Liljeberg

I handläggningen av ärendet har även Johan Bohman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 8 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 18-20 april 2023. Besöket genomfördes av Matilda Liljeberg och Johan Bohman.

Praktiska Gymnasiet Stockholm Liljeholmen är en gymnasieskola med yrkesprogram och introduktionsprogram inom enskild huvudman Praktiska Sverige AB i Stockholms kommun. Det går 405 elever på skolan varav 37 procent är kvinnor. På skolan arbetar 33,2 heltidstjänster lärare. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen är 64,7 procent. Andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne är 70,1 procent.